

Régiók Bizottsága vélemény Tárgy: „Javaslat – az Európai Parlament és a Tanács irányelve – a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (A tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv)” és „A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Tematikus stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében”

(2006/C 206/02)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre tett javaslatra (A tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv) COM(2005) 505 final – 2005/0211 (COD), valamint a Bizottság Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleményére: Tematikus stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében COM (2005) 504 final;

tekintettel az Európai Unió Tanácsának 2005. november 29-én hozott határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése, valamint 175. cikkének (1) bekezdése alapján a fenti tárgyban kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

tekintettel a Régiók Bizottsága elnökségének 2005. április 12-én hozott döntésére, melyben megbízza a „Fenntartható fejlődés” szakbizottságot, hogy a fenti témában véleményt alkosson;

tekintettel 2005. október 12-i, „Az EU tengerrel kapcsolatos politikái – a fenntartható fejlődés kérdése a helyi és regionális önkormányzatok számára” tárgyban megfogalmazott saját kezdeményezésű véleményére – CdR 84/2005 fin;

tekintettel az Európai Bizottságnak a Tanács és az Európai Parlament részére „Út a tengeri környezet védelmére és megőrzésére irányuló stratégiához” címmel kiadott közleményéről (COM(2002) 539 final) megfogalmazott 2003. április 9-i véleményére – CdR 24/2003 fin⁽¹⁾;

tekintettel a 2001. június 13-án a következő tárgyban megfogalmazott véleményére (CdR 36/2001 fin)⁽²⁾: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Közösség hatodik környezetvédelmi cselekvési programjával kapcsolatban »Környezet 2010: a mi jövőnk, a mi választásunk« – a hatodik környezetvédelmi cselekvési program és javaslat a 2001–2010 közötti közösségi környezetvédelmi cselekvési programot meghatározó európai parlamenti és tanácsi határozatra” (COM(2001) 31 final - 2001/0029 (COD));

tekintettel a „Fenntartható fejlődés” szakbizottság által 2006. február 27-én elfogadott véleménytervezetere (CdR 46/2006 rev.1) (előadó: **Michael Cohen**, Kalkara polgármestere (MT/PES));

a 2006. április 26–27-én tartott 64. plenáris ülésén (a 26-i ülésnapon) elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottsága nézetei

a tengerek fenntartható használatát és a tengeri ökoszisztémák megőrzését;

A Régiók Bizottsága

1.1 **sajnálataát fejezi ki** amiatt, hogy az elmúlt évek során a tengeri környezetben és annak élővilágában jelentős romlás volt érzékelhető, mivel az emberi beavatkozás és a tengerek túlzott igénybevétele komoly károkat okoz tengeri környezetünk állapotában;

1.2 **megjegyzi**, hogy a 6. környezeti cselekvési program megköveteli az Európai Bizottságtól, hogy a tengeri környezet védelmét és megőrzését szolgáló tematikus stratégiát dolgozzon ki azzal a világos céllal, hogy előmozdítsa és el is érje

1.3 **várakozással** tekint az új tengeri szakpolitika kialakításáról szóló zöld könyv 2006 első félévére tervezett közzététele elé, amely várhatóan figyelembe veszi Európa tengeri dimenziójának gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi jelentőségét;

1.4 **megjegyzi**, hogy a stratégia a tengeri környezet védelme és megőrzése, valamint a tengeri ökoszisztémák sokszínűsége értékének felismerése felé tett pozitív és üdvözlendő lépés;

1.5 a stratégiát az új uniós tengeri szakpolitikát alátámasztó elengedhetetlen környezetvédelmi pillérnek **tartja**;

⁽¹⁾ HL C 244., 2003.10.10., 14. o.

⁽²⁾ HL C 357., 2001.12.14., 44. o.

1.6 **hangsúlyozza**, hogy a tengeri környezet, annak védelme és megőrzése jelentős hatással bír a helyi és regionális gazdaságokra, és hogy a helyi és regionális hatóságoknak szerepet kell játszaniuk a stratégiában meghatározott célkitűzések megvalósításában.

2. Az európai tengeri környezet állapotromlása

2.1 **tisztában van azzal**, hogy a tengeri környezet nélkülözhetetlen az élet és a tengerben megtalálható értékes biológiai sokszínűség fenntarthatóságához;

2.2 **tudatában van** az európai tengeri környezet állapotromlásának, amelyet elsősorban emberi tényezők, többek között a tengerek különféle szennyezése és a nem fenntartható kereskedelmi halászat hatásai okoznak;

2.3 **hangsúlyozza**, hogy mind a jelenlegi, mind a következő nemzedékek érdekében ösztönözni kell a rendelkezésre álló tengeri erőforrások használatának fenntartható megközelítését;

2.4 **tisztában van azzal**, hogy amennyiben a megfelelő helyreállító intézkedések megtételére nem kerül sor az első adandó alkalommal, igen nagy a kockázata annak, hogy az európai tengeri ökoszisztémákban esetleg visszafordíthatatlan változások állnak be;

2.5 **hangsúlyozza**, hogy az állapotromlási folyamat megállítására és visszafordítására sürgős intézkedéseket kell tenni;

2.6 **megjegyz**i, hogy ez a megközelítés nemcsak pusztán környezetvédelmi, hanem gazdasági és szociális megfontolásokból is szükséges.

3. Megfelelő intézményi keret a tengerek kezelésére

3.1 **megjegyz**i, hogy a tengeri környezet nem ismeri a fennálló geopolitikai határokat;

3.2 **tisztában van azzal**, hogy globális, uniós vagy nemzeti szinten esetleg intézményi korlátokba ütközhet az európai tengeri környezet védelmének fejlesztése, és hogy a szabályok betartatását célzó alkalmazott mechanizmusok gyakran hatástalanok és nem megfelelőek;

3.3 **egyvetért** azzal a nézettel, hogy a meglévő intézmények, szakpolitikák és egyezmények segítségével tett haladásra törekvő építés és a további sikerek érdekében a tengeri környezettel és az erre vonatkozó szakpolitikákkal kapcsolatos világos és átfogó elképzelést kell kialakítani;

3.4 **hangsúlyozza** a tengerrel kapcsolatos kérdéseket szabályozó olyan, határozott uniós szakpolitika kialakításának jelentőségét, amely a rendelkezésre álló tengeri erőforrások fenntartható használatának biztosítására is törekedne, miáltal fokozná a tengervédelem elősegítését célzó erőfeszítéseket.

4. Hiányzó szakértelem

4.1 **megjegyz**i, hogy a jó szakpolitika alapja a jó minőségű információ;

4.2 **tisztában van azzal**, hogy az Európa területén meglévő felügyeleti és értékelési programok sem nem integráltak, sem nem teljesek, és a tengeri környezet állapotáról nyert ismeretek is több ponton hiányosak;

4.3 **üdvözli** a tengerrel kapcsolatos felügyelet és értékelés új megközelítésének szorgalmazását, melyeknek célja a nagyobb fokú harmonizáció elérése, az adatok szélesebb körű terjesztése és felhasználása, valamint a nemzeti szinten rendelkezésre álló információk cseréje, miáltal nagyobb hatékonyság érhető el.

5. Szembenézés a kihívásokkal

5.1 **egyvetért** azzal, hogy a biológiai sokféleség további csökkenésének és a tengeri környezet további állapotromlásának eredményes megakadályozása, valamint a tengeri biodiverzitás sikeres visszaállítása érdekében integrált politikai megközelítésre van szükség a tengeri környezet védelmével és helyreállításával kapcsolatban;

5.2 **meggyőződése**, hogy ahhoz, hogy egy ilyen jellegű integrált politikai megközelítés sikeres legyen, annak minden érdeket figyelembe kell vennie, és világos célkitűzéseket kell megfogalmaznia.

6. A stratégia

6.1 **örömmel** jegyzi meg, hogy a stratégia kifejezett célja megvédeni és helyreállítani Európa tengereit és óceánjait, valamint biztosítani, hogy a jövőben az emberi tevékenységeket fenntartható módon végezzék;

6.2 **megerősíti**, hogy a jelen és jövő nemzedékeknek joga van a biológiai szempontból gazdag, dinamikus, biztonságos, tiszta, egészséges és jövedelmező tengeri környezethez;

6.3 **tisztában van azzal**, hogy ez nagyra törő cél, amelyet nem lesz könnyű teljes mértékben elérni, és hogy eredményeket csak hosszú távon lehet majd felmutatni;

6.4 **megerősíti**, hogy ez a stratégia csak az összes érdekelt fél bevonásával érheti el a céljait;

6.5 miközben **tudomásul veszi**, hogy az irányokat és célkitűzéseket nemzetek feletti szinten kell meghatározni, **üdvözli** az annak biztosítására irányuló – a szubszidiaritás elvével összhangban lévő – szándékot, hogy maga az intézkedések tervezése és végrehajtása továbbra is a tengeri régiók feladata marad, így egyéni helyzetük, problémáik és szükségleteik nem maradnak figyelmen kívül;

6.6 **aggodalmát fejezi ki azonban** amiatt, hogy egyes esetekben – különösen akkor, ha egy tengeri régió számos Unión kívüli országgal határos – a végrehajtást hátráltathatja a koordináció és az érintett felek elkötelezettségének hiánya.

7. Új szakpolitikai eszköz

7.1 **egyértért** azzal, hogy a tengeri környezet védelme és megőrzése érdekében komolyabb lépésekre van szükség;

7.2 **támogatja** a stratégiában előirányzott megerősített együttműködési keretet, amelynek célja az európai tengeri környezet magas szintű védelmének biztosítása jobb tudásalap, integrált és költséghatékony cselekvések, valamint hatékony felügyeleti és értékelési rendszerek révén;

7.3 **üdvözli** a – szubszidiaritás elvén alapuló – rugalmas megközelítés alkalmazását, amely bár hatókörét tekintve nagyra törő, eszközei nem túl merevek, ezért figyelembe veszi az egyes régiók körülményeit.

8. A tengervédelmi stratégiáról szóló irányelv

8.1 **meggyőződése**, hogy az európai tengeri környezet állapotának gyors ütemű romlását mutató, rendelkezésre álló bizonyítékok ismeretében sürgős intézkedéseket kell tenni annak biztosítása érdekében, hogy az európai tengerek megfelelő környezeti állapotának elérése jóval a célul kitűzött 2021-es határidő előtt megvalósuljon;

8.2 **úgy véli**, hogy a szükséges jó szándék mellett a jó környezeti állapot sokkal rövidebb idő alatt is megteremthető;

8.3 **üdvözli** az európai tengeri régiók és alterületek létrehozásának szándékát a politikai intézkedések tényleges végrehajtásának biztosítása céljából;

8.4 **úgy véli** azonban, hogy a Fekete-tengert, amely két csatlakozó országgal (Románia és Bulgária) és a csatlakozási tárgyalásokat már megkezdett Törökországgal határos, fontos tengeri régió, már most be kell vonni a stratégiába;

8.5 **úgy véli**, hogy az Európai Uniónak földrajzilag részét képező, azonban a meghatározott tengeri régiókon és alrégiókon kívül eső szigeteket és területeket is e politika hatálya alá kellene vonni;

8.6 **megjegyi**, hogy a kitűzött célok sikeres elérése érdekében a tagállamoknak és az egyes régióknak szorosan együtt kell működniük egymással és az Európai Bizottsággal;

8.7 **megjegyi**, hogy azokban az esetekben, amikor a tagállamok, illetve a régiók által felvetett kérdések a Közösség hatáskörébe tartoznak, az Európai Bizottságot nem

elég pusztán tájékoztatni és kikérni a véleményét, hanem mint a politikai intézkedések végrehajtását koordináló legfontosabb partnert be kell vonni a folyamatba;

8.8 **meggyőződése**, hogy nem elegendő, ha egy tagállam információkat és bizonyítékokat szolgáltat az Európai Bizottság számára, alátámasztandó azon állítását, hogy egy adott probléma tagállami szintű intézkedések segítségével nem megoldható;

8.9 **azt javasolja**, hogy ilyen esetekben az Európai Bizottság vállalja az adott probléma megoldása érdekében szükséges értékelési, felügyeleti és végrehajtási programok lefolytatását, továbbá hogy tisztázza annak következményeit, ha egy tagállam célkitűzései és intézkedései nem felelnek meg az irányelvnek, és ezért az EB nem hagyja jóvá azokat;

8.10 továbbá **elengedhetetlennek tartja**, hogy az Európai Bizottság a végrehajtás felügyeletében bizonyos mértékű szerepet megtartson, és hogy ha szükséges, beavatkozzon bármely tengeri régióban az államok és különféle szereplők közötti koordináció és a közös végrehajtás megkönnyítése érdekében;

8.11 **azt kéri** az Európai Bizottságtól, hogy a tagállamok az általuk kidolgozandó stratégiákban a tengeri régiókban megtalálható más életközösségeket is vegyenek számításba, például az algák és a tengeri teknősök közösségét;

8.12 **azt kéri** az Európai Bizottságtól, hogy fontolja meg a génmódosított organizmusok felvételét a tengeri környezetet érő hatások közé, mivel azok környezetvédelmi következményeit nehéz megjósolni;

8.13 **kéri** a tagállamokat, hogy szigorúan tartsák be az irányelv 4. cikkében foglalt, az értékelések lefolytatását, a környezetvédelmi célok megállapítását és a felügyeleti programot illető követelményeket;

8.14 **meggyőződése** hogy ezzel kapcsolatban az egyes tengeri régiók helyi és regionális önkormányzatait is közvetlenül be kell vonni ezen értékelések, célok és felügyeleti programok előkészítésébe;

8.15 **kétségei vannak** az irányelv 4. cikkében megjelölt időkereteket illetően, különösen az elfogadandó intézkedéscsoportokkal kapcsolatban;

8.16 tudatában van annak, hogy megfelelő eredmények reálisan csak hosszú távon várhatók, **támogatja** a felügyeleti programokból származó új adatokat, az új fejleményeket és a bevezetett intézkedések hatását figyelembe vevő, ismétlődő és adaptív jellegű végrehajtási folyamat felvetését, melynek segítségével, szükség esetén azonnal rövid vagy középtávú helyreállító intézkedések foganatosíthatók a tengeri környezet állapotára gyakorolt negatív hatások megszüntetése érdekében;

8.17 **megjegyzi**, hogy bár rövid és középtávon jelentős társadalmi és gazdasági befektetésre lesz szükség, de közép- és hosszú távon ez környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból is busásan megtérül;

8.18 **meggyőződése** azonban, hogy e rövid és középtávú terhek viselését nem szabadna kizárólag a nemzeti és regionális kormányzati szintek feladatának tekinteni, vagy ami még rosszabb, hagyni, hogy az csak magánszemélyek és helyi közösségek vállára nehezedjen.

9. Összhang más politikákkal

9.1 **tudatában van** annak, hogy egyre inkább átfogó megközelítésre van szükség a gyakran egymással versengő környezetvédelmi és gazdasági érdekek közötti megfelelő egyensúly megteremtése érdekében;

9.2 **tisztában van azzal**, hogy mekkora jelentőséget tulajdonítanak az új európai tengeri politika kialakításának, különösen a lisszaboni és a göteborgi stratégia nagyra törő célkitűzéseinek fényében;

9.3 **tudomásul veszi**, hogy a tengerek és óceánok használoinak és használatának szabályozását lehetővé tevő átfogó igazgatási keret kiépítésének kérdésére az új tengeri szakpolitikáról szóló zöld könyv ad majd választ. Fontos, hogy az Európai Bizottság biztosítsa, hogy az európai tengeri szakpolitika foglalkozzék a környezetvédelmi kérdésekkel, valamint hogy a tengerek és óceánok használóira és használatára vonatkozó átfogó igazgatási keret szabályozása megfelelő legyen;

9.4 **megjegyzi** továbbá, hogy a stratégiát úgy tervezték meg, hogy az támogassa a meglévő intézkedéseket és kezdeményezéseket, és építsen azokra, mivel azok – bár nem kifejezetten e célból hozták létre őket – bizonyos mértékig hozzájárulnak a tengeri környezet védelméhez;

9.5 **üdvözli** az átfogó keretstratégia kialakítását, amely remélhetőleg az új uniós tengeri politika környezetvédelmi pilléréként szolgál majd;

9.6 **megjegyzi**, hogy ami a tengeri környezet védelmét illeti, ez a stratégia segíteni fogja a Közösséget és a tagállamokat abban, hogy jobban ellássák feladataikat és teljesítsék a számos nemzetközi megállapodásban vállalt kötelezettségeiket;

9.7 azt **kéri** az Európai Bizottságtól, hogy a tagállamok által kidolgozandó stratégiák keretében összeállított intézkedéscsomagoknak kötelező elemét képezzék a part menti övezetek kezelésére vonatkozó szempontok, mivel a tengeri környezetet érő hatások legtöbbje innen ered;

10. A Régiók Bizottságának ajánlásai

A Régiók Bizottsága

10.1 **azt ajánlja**, hogy a jó környezeti állapot elérésére kitűzött határidő legkésőbb 2018 legyen;

10.2 **továbbá azt ajánlja**, hogy az intézkedéscsomagok összeállításának és végrehajtásának határideje rendre 2013 és 2015 legyen;

10.3 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy a Fekete-tengert is sorolja a tengeri régiók közé;

10.4 **elvárja** az Európai Bizottságtól, hogy meghatározza a „jó környezeti állapot” nagyra törő, világos, következetes és egymással összevethető kritériumait, amelyek az Európai Unió egész területén és egy időben eredményezik a „jó környezeti állapot” egyformán magas szintjét;

10.5 **meggyőződése** szerint elengedhetetlen, hogy a végrehajtási intézkedések folyamatos felügyelet alatt álljanak, és hogy az ebből származó eredményeket és adatokat rendszeresen közzétegyék;

10.6 **kéri** az Európai Bizottságot, hogy kövesse nyomon a politika végrehajtását az egyes tengeri régiókban, és vállalja, hogy hatékonyan koordinálja és segíti azt, azaz közvetítőként lép fel a régiókban a különböző szereplők között;

10.7 **bízik** abban, hogy az Európai Bizottság rendszeres időközönként értékelő jelentéseket közöl majd a stratégia végrehajtásáról és az irányelv hatásáról, amelyekben ismerteti a bevált gyakorlatok forgatókönyvét;

10.8 **bízik** abban, hogy az Európai Bizottság eljuttatja hozzá, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz a jelentéseit;

10.9 továbbá **bízik** abban, hogy az RB esetleges megjegyzéseit és az azokra adott válaszokat szintén belefoglalják az európai bizottsági jelentésekbe;

10.10 **meg van győződve arról**, hogy megfelelő tájékoztatás mellett elérhető a nagyközönség tevékeny részvétele és támogatása;

10.11 **tisztában van azzal**, hogy a rövid és középtávú költségek kihathatnak a helyi közösségek, illetve az egyének társadalmi-gazdasági jólétére, és hogy ez befolyásolhatja a nagyközönség részvételének és támogatásának szintjét, amelyekre ugyancsak szükség van; ezért olyan támogatási programok uniós szintű kidolgozását **sürgeti**, amelyeknek célja a közvetlenül érintett magánszemélyek és közösségek segítése a káros hatások enyhítésében;

10.12 **arra kér** minden politikai szereplőt, köztük a tagállamokat, az Európai Bizottságot és a magánszektor is, hogy a tengeri környezettel kapcsolatos kutatások finanszírozásának jelentős növelésére tekintettel fogadjanak el hosszú távra szóló tervet, ezáltal biztosítva, hogy a tengeri környezet vizsgálatára elegendő mennyiségű finanszírozás rendelkezésre álljon.

10.13 **úgy véli**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok – mivel ők állnak legközelebb a polgárokhoz – komoly ered-

ményeket érhetnek el a nagyközönség tájékoztatása és támogatásának elnyerése terén;

10.14 ezzel kapcsolatosan **felajánlja**, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok partnereként jelentős szerepet játszik majd, és hosszú távú, uniós forrásokból finanszírozott tájékoztatási kampányt **javasol** a helyi és regionális önkormányzatok részvételével.

Brüsszel, 2006. április 26.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE

Régiók Bizottsága vélemény Tárgy: „Természeti katasztrófák (erdőtüzek, árvizek, aszály)”

(2006/C 206/03)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL az Európai Parlament 2006. április 4-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (4) bekezdése alapján a fenti tárgyban kikéri a Régiók Bizottsága véleményét;

TEKINTETTEL elnökének 2006. március 23-án hozott határozatára, mely szerint a Működési Szabályzat 40. cikke (2) bekezdésének megfelelően megbízza **Ramón Luis Valcárcel Sisót**, Murcia autonóm közösség elnökét (ES/EPP) a tárgyban alkotott véleménnyel kapcsolatos főelőadói feladatok ellátásával;

TEKINTETTEL az alábbi tárgyban megfogalmazott véleményére: „A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az Európai Unió polgári védelmi lehetőségeinek megerősítéséről” (COM(2004) 200 final – CdR 241/2003 fin (1))

mivel

- 1) a természeti katasztrófák – erdőtüzek, áradások és aszályok – egyre nagyobb veszélyt jelentenek az emberéletre, jelentősen kihatnak a régiók fejlődésére, veszélybe sodorják gazdasági erőforrásait, valamint természeti és kulturális örökségüket, az embereket otthonaik elhagyására kényszerítik, meggyengítik a gazdasági tevékenységeket, és rontják az érintett térségekben élő emberek életének minőségét;
- 2) a természeti katasztrófák nem ismernek határokat, ezért elengedhetetlen a közös kockázatnak kitett térségek közötti együttműködés;
- 3) az éghajlatváltozás következményei, például a sivatagosodás, a talajerózió és a szikesedés – bár eltérő mértékben – minden tagállamot érintenek, és az Európai Uniónak a fenntartható fejlődés alapvető elemeként kell kezelnie a természeti katasztrófák csökkentését;

(1) HL C 43., 2005.2.18., 38. o.